



www.welcomeworkproject.eu

PRAWO DO PRACY WE FRANCJI – PRZEWODNIK DLA UCHODŹCÓW

| PRAWO DO PRACY WE FRANCJI – PRZEWODNIK DLA UCHODźCÓW

Wprowadzenie

Niniejszy przewodnik wyjaśnia, kto może pracować we Francji, jakie dokumenty są wymagane, jak potwierdzić swoje prawa oraz jakie kroki należy podjąć przed rozpoczęciem pracy. Przewodnik jest przeznaczony dla uchodźców, osób objętych ochroną uzupełniającą, beneficjentów ochrony tymczasowej, osób ubiegających się o azyl oraz wszystkich, którzy niedawno przybyli do Francji i potrzebują rzetelnych informacji na temat legalnej i bezpiecznej pracy.

Francja oferuje kilka form ochrony dla osób uciekających przed konfliktami, prześladowaniami lub kryzysami humanitarnymi. Każdy status ochrony wiąże się z innymi prawami i dokumentami, a te różnice wpływają na to, kiedy i jak możesz wejść na rynek pracy. Niektórzy mają natychmiastowy dostęp do pracy, podczas gdy inni mogą musieć poczekać trochę, zanim otrzymają pozwolenie.

Twoje prawo do pracy będzie zależało od konkretnych dokumentów, które posiadasz, takich jak zezwolenie na pobyt, zaświadczenie o ochronie tymczasowej, dokument dotyczący wniosku o azyl lub zezwolenie na pracę. Pracodawcy we Francji muszą zweryfikować te dokumenty przed zatrudnieniem, dlatego ważne jest, aby zrozumieć, co oznacza każdy dokument i jak wiąże się on z Twoimi prawami pracowniczymi.

Znając swój status i dbając o aktualność dokumentów, możesz uniknąć opóźnień, pewniej przygotować się do ubiegania się o pracę i mieć pewność, że rozpoczynasz zatrudnienie zgodnie z prawem. Niniejszy przewodnik zawiera proste wyjaśnienia, które pomogą Ci zrozumieć przepisy, Twoje obowiązki oraz kroki, które należy podjąć, szukając pracy we Francji.

01

Zrozumienie różnych rodzajów ochrony prawnej we Francji



| Zrozumienie różnych rodzajów ochrony prawnej we Francji

Aby legalnie pracować we Francji, musisz najpierw zrozumieć, jaki status ochrony posiadasz. Każdy status wiąże się z innymi prawami, dokumentami i terminami.

Status uchodźcy (statut de réfugié)

Jeśli władze francuskie uznają Cię za uchodźcę, masz natychmiastowy i pełny dostęp do rynku pracy. Twój **Titre de Séjour (zezwolenie na pobyt)** potwierdza Twój status uchodźcy i obejmuje prawo do pracy. Nie jest wymagane żadne dodatkowe zezwolenie.

Informacje od OFPRA: <https://www.ofpra.gouv.fr/>

Ochrona uzupełniająca (protection subsidiaire)

Jeśli nie kwalifikujesz się do uzyskania pełnego statusu uchodźcy, ale nadal potrzebujesz ochrony międzynarodowej, możesz otrzymać ochronę uzupełniającą. Daje ci to również prawo do zamieszkania i podjęcia pracy we Francji bez konieczności uzyskiwania oddzielnego zezwolenia na pracę. Twoje zezwolenie na pobyt potwierdza to prawo.

Więcej informacji: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21223>

Ochrona tymczasowa (protection temporaire – obejmuje wiele osób z Ukrainy)

Ochrona tymczasowa daje natychmiastowe pozwolenie na pracę. Otrzymasz **tymczasowe zezwolenie na pobyt** (autorisation provisoire de séjour) lub **zaświadczenie o ochronie tymczasowej**, które potwierdza Twoje prawo do pracy i dostępu do usług.

Szczegółowe informacje na temat ochrony tymczasowej: <https://www.interieur.gouv.fr/>

Osoby ubiegające się o azyl (demandeurs d’asile)

Osoby ubiegające się o azyl otrzymują **zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl (attestation de demande d’asile)**.

- Przez pierwsze **sześć miesięcy** nie można pracować.
- Po upływie sześciu miesięcy, jeśli nie zapadła żadna decyzja, można ubiegać się o **zezwolenie na pracę (autorisation de travail)**.

Po uzyskaniu zezwolenia można legalnie pracować.

Informacje na temat procedur azylowych: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/N110>

| Dokumenty potrzebne do legalnej pracy

Dokumenty, które musisz okazać pracodawcy, zależą od rodzaju ochrony lub statusu imigracyjnego, jaki posiadasz. Każda kategoria ochrony ma swoje własne dokumenty, a to one decydują o tym, czy masz prawo do pracy.

Osoby posiadające status uchodźcy oraz osoby objęte ochroną uzupełniającą

Jeśli posiadasz status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, musisz okazać swój **Titre de Séjour**. To zezwolenie na pobyt potwierdza Twoją tożsamość, status ochrony oraz prawo do pracy we Francji. Pracodawcy nie muszą ubiegać się o żadne dodatkowe zezwolenia w Twoim imieniu, a Ty możesz pracować w dowolnej branży, do której masz kwalifikacje.

Osoby objęte ochroną tymczasową

Jeśli korzystasz z ochrony tymczasowej, otrzymasz **zaświadczenie o ochronie tymczasowej** lub **tymczasowe zezwolenie na pobyt**

(**autorisation provisoire de séjour**). Dokumenty te potwierdzają, że masz prawo do pracy. Pracodawcy muszą jedynie sprawdzić, czy Twój dokument jest ważny; nie jest wymagany wniosek o pozwolenie na pracę.

Osoby ubiegające się o azyl po upływie sześciu miesięcy

Osoby ubiegające się o azyl mogą podjąć pracę dopiero po upływie sześciu miesięcy i tylko wtedy, gdy otrzymają formalne zezwolenie. Musisz przedstawić:

- **zaświadczenie** o złożeniu **wniosku o azyl (attestation de demande d'asile)**
- **zezwoenie na pracę (autorisation de travail)** wydane przez władze

Bez zezwolenia na pracę nie możesz legalnie pracować, nawet jeśli posiadasz zaświadczenie o ubieganiu się o azyl.

Ogólne wymagania dotyczące identyfikacji

Wszyscy pracownicy we Francji muszą również przedstawić dowód tożsamości. Możesz zostać poproszony o okazanie:

- paszport lub uznany dokument podróży
- krajowy dowód tożsamości (jeśli jest akceptowany)
- zezwolenie na pobyt lub dokument o ochronie tymczasowej
-

Pracodawcy mają prawny obowiązek potwierdzenia tożsamości pracownika oraz sprawdzenia, czy posiada on uprawnienia do pracy, przed zatrudnieniem go. Oficjalne wytyczne dotyczące zezwoeń na pobyt: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/N110>

Jak sprawdzić, czy masz prawo do pracy

Jeśli nie masz pewności, czy obecnie posiadasz pozwolenie na pracę we Francji, istnieje kilka prostych sposobów sprawdzenia swojego statusu. Twoje prawo do pracy zależy od rodzaju posiadanej ochrony oraz dokumentów, które zostały Ci wydane.

Sprawdź swoje zezwolenie na pobyt (Titre de Séjour)

Jeśli posiadasz status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę tymczasową, Twoje zezwolenie na pobyt automatycznie obejmuje zezwolenie na pracę. Poszukaj sformułowania takiego jak „*autorise son titulaire à travailler*” lub podobnego. Jeśli ta informacja znajduje się na Twoim zezwoleniu, możesz pracować bez dodatkowych zezwoeń.

Sprawdź swoje dokumenty azylowe

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl, Twoja sytuacja zależy od etapu rozpatrywania Twojego wniosku:

- Posiadając **zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl**, nie możesz pracować przez pierwsze sześć miesięcy.
- Po upływie sześciu miesięcy, jeśli nie zapadła żadna decyzja, można złożyć wniosek o **pozwolenie na pracę**. Po uzyskaniu pozwolenia można legalnie podjąć pracę.

Więcej informacji na temat dokumentów azylowych i praw do pracy: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2721>

Sprawdź ważność swoich dokumentów

Prawo do pracy zachowuje ważność tylko wtedy, gdy dokumenty są aktualne. Wygaśnięte zezwolenie na pobyt, zaświadczenie o ochronie tymczasowej lub zezwolenie na pracę mogą tymczasowo uniemożliwić podjęcie pracy. Należy regularnie sprawdzać daty ważności i wcześniej rozpocząć procedurę przedłużenia, aby uniknąć przerw w pracy.

Skontaktuj się z lokalną prefekturą

Jeśli nadal nie masz pewności co do swojego statusu lub znaczenia posiadanych dokumentów, możesz udać się do **prefektury** lub **podprefektury** albo skontaktować się z nimi. Urzędy te zajmują się wydawaniem zezwoeń na pobyt, dokumentów dotyczących ochrony tymczasowej oraz zezwoeń na pracę. Pracownicy tych urzędów mogą potwierdzić, czy obecnie przysługuje Ci prawo do pracy oraz jakie dokumenty należy przedłużyć.

Lista prefektur we Francji: <https://www.prefectures-regions.gouv.fr/>

| Co muszą zrobić pracodawcy we Francji

Pracodawcy we Francji muszą sprawdzić, czy każdy pracownik ma prawo do pracy, zanim zaoferują mu zatrudnienie. Ich obowiązki różnią się w zależności od tego, czy jesteś uchodźcą, masz ochronę uzupełniającą lub tymczasową, czy też jesteś osobą ubiegającą się o azyl z zezwoleniem na pracę. Zrozumienie tych obowiązków może pomóc w uniknięciu nieporozumień podczas rekrutacji.

Jeśli posiadasz status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Pracodawcy muszą sprawdzić Twój „**Titre de Séjour**”, który potwierdza zarówno Twój status ochronny, jak i prawo do pracy. **Nie** mają obowiązku ubiegania się o pozwolenie na pracę w Twoim imieniu. Po zweryfikowaniu Twojej tożsamości i pozwolenia na pobyt mogą przystąpić do standardowego procesu rekrutacji.

Jeśli korzystasz z ochrony tymczasowej

Twoje **zaświadczenie o ochronie tymczasowej** lub **tymczasowe zezwolenie na pobyt** już uprawniają cię do pracy. Pracodawcy muszą jedynie potwierdzić, że dokument jest ważny i aktualny. Nie są wymagane żadne dodatkowe procedury imigracyjne ani wnioski o pozwolenie na pracę.

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl i posiadasz zezwolenie na pracę

Jeśli otrzymałeś **zezwolenie na pracę**, pracodawca musi sprawdzić:

- zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl oraz
- Twoje ważne zezwolenie na pracę

Jeśli oba dokumenty są w porządku, możesz zostać zatrudniony. Pracodawca nie musi składać dodatkowego wniosku do urzędów.

Jeśli nadal jesteś w ciągu pierwszych sześciu miesięcy procesu azylowego

Posiadając jedynie **zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl**, nie masz prawa do podjęcia pracy. Pracodawcy nie mogą legalnie zatrudnić Cię, dopóki nie uzyskasz formalnego zezwolenia na pracę po upływie sześciu miesięcy.

Ogólne obowiązki wszystkich pracodawców

Wszyscy pracodawcy we Francji muszą przestrzegać standardowych procedur zatrudnienia w odniesieniu do każdego pracownika, w tym osób objętych ochroną. Obejmuje to:

- sporządzenie pisemnej umowy o pracę
- zarejestrowanie pracownika we francuskim systemie ubezpieczeń społecznych
- zapewnienie, że wynagrodzenie spełnia ustawowe standardy minimalne
- przestrzeganie zasad dotyczących godzin pracy i warunków pracy
- zapewnienie bezpiecznego środowiska pracy

Więcej informacji na temat praw pracowniczych i obowiązków pracodawcy: <https://travail-emploi.gouv.fr/>

Jeśli pracodawca ma wątpliwości co do przepisów

Można skierować go na oficjalne strony rządowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub Ministerstwa Pracy. Pracodawcy mogą również skontaktować się z lokalną **prefekturą** w celu uzyskania potwierdzenia dotyczących praw pracowniczych osób objętych ochroną.



02

Przewodnik krok po kroku, jak rozpocząć pracę we Francji

Przewodnik krok po kroku dotyczący rozpoczęcia pracy we Francji

Poniższe wskazówki wyjaśniają, co należy zrobić przed złożeniem podania o pracę oraz jakie obowiązki ma pracodawca przed rozpoczęciem przez Ciebie pracy. Przestrzeganie tych wskazówek pozwoli uniknąć opóźnień i zapewni pełną zgodność Twojego zatrudnienia z prawem.

Krok 1 – Sprawdź swój status

Sprawdź, czy jesteś uchodźcą, czy korzystasz z ochrony uzupełniającej, czy masz ochronę tymczasową, czy też jesteś osobą ubiegającą się o azyl. Tylko osoby ubiegające się o azyl, które otrzymały **zezwolenie na pracę** wydane po upływie sześciu miesięcy, mogą pracować.

Krok 2 – Przygotuj dokumenty

Zbierz swoje zezwolenie na pobyt (Titre de Séjour), dokument o ochronie tymczasowej, zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl oraz, w razie potrzeby, zezwolenie na pracę. Przygotuj również paszport lub dokument podróży w celu potwierdzenia tożsamości.

Krok 3 – Sprawdź, czy Twoje dokumenty są ważne

Twoje dokumenty muszą być aktualne. Jeśli termin ważności Twojego zezwolenia na pobyt, zaświadczenia o ochronie tymczasowej lub zezwolenia na pracę wkrótce upływa, zacznij proces przedłużenia z wyprzedzeniem.

Krok 4 – Upewnij się, że posiadasz numer ubezpieczenia społecznego

Wszyscy pracownicy we Francji muszą posiadać **numer ubezpieczenia społecznego (numéro de sécurité sociale)**. Twój pracodawca może pomóc Ci w złożeniu wniosku lub możesz poprosić o niego w lokalnym oddziale CPAM. Informacje: <https://www.ameli.fr/>

Krok 5 – Zachowaj kopie swoich dokumentów

Pracodawcy często potrzebują kopii Twojego zezwolenia na pobyt, paszportu i numeru ubezpieczenia społecznego. Przygotuj kopie w formie cyfrowej oraz w wersji papierowej.

Krok 6 – Pokaż dokumenty pracodawcy

Pracodawca musi zweryfikować Twoją tożsamość oraz prawo do pracy. Osoby posiadające status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, ochronę tymczasową oraz osoby ubiegające się o azyl z ważnym zezwoleniem na pracę nie potrzebują dodatkowego zezwolenia.

Krok 7 – Pracodawca dokonuje rejestracji

Zanim zaczniesz pracę, pracodawca musi zgłosić Twoje zatrudnienie i zarejestrować Cię w systemie ubezpieczeń społecznych. Ten krok leży w jego gestii.

Krok 8 – Rozpocznij legalną pracę

Gdy pracodawca dopełni wszystkich niezbędnych formalności, będziesz mógł rozpocząć pracę i będziesz objęty francuskim prawem pracy oraz systemem zabezpieczenia społecznego.

Utrzymanie ważności statusu

Twoje prawo do pracy we Francji zależy od tego, czy Twoje dokumenty są przez cały czas ważne. Jeśli wygaśnie Twoje zezwolenie na pobyt, zaświadczenie o ochronie tymczasowej lub zezwolenie na pracę, Twoje prawa pracownicze mogą zostać zawieszone do czasu przedłużenia dokumentów. Aby uniknąć przerw w pracy, regularnie sprawdzaj swoje dokumenty i podejmuj działania z wyprzedzeniem.

Regularnie sprawdzaj daty ważności

Sprawdź datę ważności swojego **Titre de Séjour**, dokumentu o ochronie tymczasowej lub zezwolenia na pracę. Rozpocznij proces przedłużenia na długo przed upływem terminu, ponieważ wizyty w prefekturze mogą zająć trochę czasu, a opóźnienia mogą wpłynąć na Twoją zdolność do pracy.

Zasady przedłużania ważności dla uchodźców, osób posiadających ochronę uzupełniającą i osób posiadających ochronę tymczasową

Jeśli posiadasz status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub ochronę tymczasową, musisz przedłużyć swoje zezwolenie na pobyt przed upływem jego ważności. Przedłużenie pozwala zachować zarówno legalny pobyt, jak i prawo do pracy. Pracodawcy mogą poprosić o dowód złożenia wniosku o przedłużenie, jeśli Twoja karta jest w trakcie wymiany.

Zasady przedłużania dla osób ubiegających się o azyl

Jeśli jesteś osobą ubiegającą się o azyl i posiadasz zezwolenie na pracę, musisz zadbać o to, aby zarówno Twoje **zaświadczenie**, jak i **zezwolenie na pracę** pozostały ważne. Twoje zezwolenie jest zazwyczaj powiązane z ważnością Twojego zaświadczenia o azylu. Jeśli którekolwiek z nich wygaśnie, Twoje prawa do pracy mogą zostać tymczasowo zawieszone.

W przypadku zgubienia lub kradzieży dokumentów

W przypadku utraty lub kradzieży pozwolenia na pobyt lub dokumentu ochronnego należy zgłosić to na policji i jak najszybciej złożyć wniosek o wydanie duplikatu w prefekturze. Podczas oczekiwania na wydanie nowej karty można otrzymać tymczasowe potwierdzenie legalnego pobytu i prawa do pracy.

Zachowaj kopie cyfrowe i papierowe

Zapisz wyraźne zdjęcia lub skany pozwoleń na pobyt, zezwoleń na pracę i paszportu. Kopie te nie zastępują dokumentów, ale są pomocne przy zgłaszaniu utraty lub umawianiu się na wizyty w celu przedłużenia ważności dokumentów.

Zaktualizuj adres w przypadku przeprowadzki

W przypadku zmiany adresu poinformuj o tym prefekturę. Ważne pisma dotyczące przedłużenia, decyzji lub terminów mogą być wysyłane pocztą, więc aktualizowanie adresu pomoże uniknąć utraty istotnych informacji.

Oficjalne wytyczne dotyczące przedłużania lub wymiany dokumentów: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/N110>

| Co zrobić w przypadku zmiany pracy

Zmiana pracy we Francji jest zazwyczaj prosta dla osób objętych ochroną międzynarodową. Twoje prawo do pracy jest związane z Twoim statusem i dokumentami, a nie z konkretnym pracodawcą, co oznacza, że możesz podjąć nową pracę bez konieczności ubiegania się o nowe zezwolenie na pracę. Jeśli jesteś uznanym uchodźcą, osobą objętą ochroną uzupełniającą lub korzystającą z ochrony tymczasowej, Twój **Titre de Séjour** już uprawnia Cię do pracy u dowolnego pracodawcy. Rozpoczynając nową pracę, jedynym wymogiem jest okazanie nowemu pracodawcy ważnego zezwolenia na pobyt i dowodu tożsamości, a on przeprowadzi standardowe procedury zatrudnienia.

Osoby ubiegające się o azyl, które posiadają zezwolenie na pracę wydane po upływie sześciu miesięcy, również mogą swobodnie zmieniać pracę, o ile zarówno ich **zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl (attestation de demande d'asile)**, jak i **zezwolenie na pracę (autorisation de travail)** pozostają ważne. Pracodawcy będą sprawdzać daty na tych dokumentach, dlatego ważne jest, aby je przedłużyć z wyprzedzeniem, aby uniknąć przerwy w prawie do pracy. Jeśli nadal znajdujesz się w pierwszym

sześciu miesięcy od rozpoczęcia procesu azylowego i posiadasz jedynie wstępne zaświadczenie o ubieganiu się o azyl, nie masz prawa do pracy i w związku z tym nie możesz podjąć zatrudnienia, dopóki nie otrzymasz zezwolenia.

Kiedy rozpoczynasz nową pracę, pracodawca musi zweryfikować Twoje prawo do pracy, a następnie zarejestrować Cię w systemie ubezpieczeń społecznych, ale nie musi przeprowadzać żadnych dodatkowych procedur imigracyjnych, jeśli Twoje dokumenty są już w porządku. Jeśli pracodawca nie jest pewien, jak wygląda ten proces, lub ma pytania dotyczące Twojego statusu, może zapoznać się z oficjalnymi wytycznymi Ministerstwa Pracy na [stronie https://travail-emploi.gouv.fr/](https://travail-emploi.gouv.fr/) lub skontaktować się z lokalną **prefekturą**, która nadzoruje pozwolenia na pobyt i dokumenty związane z pracą. Pełna lista prefektur jest dostępna na [stronie https://www.prefectures-regions.gouv.fr/](https://www.prefectures-regions.gouv.fr/).

Jeśli zmienisz adres w związku z przeprowadzką do nowej pracy, ważne jest, aby poinformować o tym prefekturę, ponieważ cała korespondencja dotycząca przedłużeń i terminów spotkań jest wysyłana na adres, który mają w swoich rejestrach. Utrzymanie ważności dokumentów i aktualizacja informacji pomaga zapewnić płynne zmiany pracy i legalne kontynuowanie pracy we Francji.

| Typowe sytuacje i sposoby radzenia sobie z nimi

Wiele osób objętych ochroną międzynarodową we Francji spotyka się z podobnymi sytuacjami, gdy zaczynają szukać pracy lub zmieniają pracodawcę. Częstym problemem jest sytuacja, w której pracodawca błędnie prosi o oddzielne zezwolenie na pracę, mimo że uchodźcy, osoby objęte ochroną uzupełniającą, posiadacze ochrony tymczasowej i osoby ubiegające się o azyl z ważnym zezwoleniem na pracę nie potrzebują takiego zezwolenia. W takiej sytuacji zazwyczaj wystarczy okazać zezwolenie na pobyt lub zezwolenie na pracę, w którym wyraźnie zaznaczono prawo do pracy. Jeśli pracodawca nadal ma wątpliwości, można skierować go do oficjalnych informacji Ministerstwa Pracy na [stronie https://travail-emploi.gouv.fr/](https://travail-emploi.gouv.fr/), gdzie wyjaśniono zasady zatrudniania pracowników zagranicznych.

Inna sytuacja ma miejsce, gdy dokumenty tracą ważność w trakcie zatrudnienia. Jeśli Twoje zezwolenie na pobyt, zaświadczenie o ochronie tymczasowej lub zezwolenie na pracę straci ważność, pracodawca może zawiesić umowę do czasu dostarczenia odnowionego dokumentu lub potwierdzenia przedłużenia. Dlatego ważne jest, aby przedłużać dokumenty z wyprzedzeniem. Prefektury często wysyłają instrukcje dotyczące przedłużenia lub przypomnienia o terminie spotkania, dlatego warto zadbać o to, aby Twój adres był zawsze aktualny. Dane kontaktowe prefektur można znaleźć na stronie <https://www.prefectures-regions.gouv.fr/>.

Czasami ludzie przenoszą się do innego miasta lub regionu w celach zawodowych. W przypadku przeprowadzki prawo do pracy zachowuje się na terenie całej Francji, jednak może być konieczne zgłoszenie nowego adresu w prefekturze, aby nadal otrzymywać oficjalną korespondencję. Jeśli nie masz pewności, czy jesteś prawidłowo zarejestrowany, lub jeśli Twój pracodawca nie dokonał rejestracji w systemie ubezpieczeń społecznych, możesz sprawdzić swój status we francuskim systemie ubezpieczeń społecznych, tworząc lub logując się na swoje konto Ameli pod [adresem https://www.ameli.fr/](https://www.ameli.fr/). Dzięki temu zyskasz pewność, że nadal jesteś objęty opieką zdrowotną i innymi zabezpieczeniami związanymi z zatrudnieniem.

Niektórzy pracownicy mogą doświadczać niesprawiedliwego traktowania, niebezpiecznych warunków pracy lub dyskryminacji. Jeśli tak się stanie, masz takie same prawa jak inni pracownicy we Francji i możesz liczyć na wsparcie. Możesz skontaktować się z Inspektoratem Pracy pod [adresem https://travail-emploi.gouv.fr/](https://travail-emploi.gouv.fr/), aby uzyskać wskazówki lub zgłosić swoje obawy. Jeśli potrzebujesz szerszego wsparcia, organizacje takie jak UNHCR France i Francuski Czerwony Krzyż mogą również pomóc w potwierdzeniu Twoich praw i skierować Cię do wyspecjalizowanych służb.

| Gdzie uzyskać pomoc lub więcej informacji

Jeśli potrzebujesz wsparcia w kwestiach związanych z prawami pracowniczymi, dokumentami lub statusem ochronnym we Francji, istnieje kilka sprawdzonych organizacji i służb publicznych, które mogą udzielić jasnych wskazówek. Wiele z nich oferuje bezpłatne porady, wielojęzyczne informacje oraz praktyczną pomoc w zakresie umawiania spotkań, przedłużania dokumentów lub spraw związanych z zatrudnieniem. Poniższe zasoby są powszechnie wykorzystywane przez uchodźców, osoby objęte ochroną uzupełniającą, posiadaczy ochrony tymczasowej oraz osoby ubiegające się o azyl.

Aby uzyskać sprawdzoną pomoc, możesz skontaktować się z następującymi organizacjami:

- **UNHCR we Francji** udostępnia przystępne wskazówki dotyczące procedur azylowych, dokumentów potwierdzających status ochronny oraz praw pracowniczych. Ich strona internetowa jest regularnie aktualizowana

i dostępna w wielu językach: <https://help.unhcr.org/france/>

- **OFPRA** (Francuski Urząd ds. Ochrony Uchodźców i Bezpaństwowców) udostępnia oficjalne informacje dla osób

posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Wskazówki dotyczące praw, dokumentów i przedłużeń można znaleźć na stronie: <https://www.ofpra.gouv.fr/>

- **Service-Public.fr**, główny portal informacyjny rządu francuskiego, w przystępny sposób wyjaśnia zasady dotyczące zezwoleń na pobyt, dokumentów azylowych i zezwoleń na pracę dla obcokrajowców: <https://www.service-public.fr/>
- **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych** udostępnia oficjalne wytyczne dotyczące procedur azylowych, ochrony tymczasowej i dokumentacji. Jest to przydatne, jeśli chcesz zrozumieć status swojej sprawy lub znaczenie posiadanych dokumentów: <https://www.interieur.gouv.fr/>
- **Ministerstwo Pracy** udostępnia informacje dotyczące praw pracowniczych, bezpieczeństwa w miejscu pracy, procedur składania skarg oraz obowiązków pracodawców. Można się do niego zwrócić, jeśli napotkasz trudności w pracy lub potrzebujesz pomocy w zrozumieniu francuskiego prawa pracy: <https://travail-emploi.gouv.fr/>
- **Francuski Czerwony Krzyż (Croix-Rouge française)** wspiera uchodźców i osoby ubiegające się o azyl w zakresie procedur administracyjnych, pomocy społecznej i praktycznej, w tym doradztwa związanego z zatrudnieniem: <https://www.croix-rouge.fr/>
- **Lokalne prefektury** zajmują się wydawaniem zezwoleń na pobyt, certyfikatów tymczasowej ochrony, zezwoleń na pracę oraz przedłużaniem ich ważności.
Dane kontaktowe swojej prefektury można znaleźć na stronie: <https://www.prefectures-regions.gouv.fr/>

Usługi te mogą pomóc w zrozumieniu przysługujących praw, rozwiązaniu problemów związanych z dokumentami oraz uzyskaniu aktualnych informacji o wszelkich zmianach mających wpływ na możliwość podjęcia pracy we Francji.

| Często zadawane pytania

Wielu uchodźców i osób objętych ochroną ma podobne pytania dotyczące pracy we Francji. Poniżej znajdują się odpowiedzi na niektóre z najczęstszych wątpliwości, wyjaśnione w prosty i praktyczny sposób.

1. Czy potrzebuję pozwolenia na pracę, jeśli jestem uznanym uchodźcą?

Nie. Twój tytuł pobytowy (Titre de Séjour) obejmuje już prawo do pracy.

2. Czy osoby objęte ochroną uzupełniającą potrzebują pozwolenia na pracę?

Nie. Twoje zezwolenie na pobyt daje Ci taki sam dostęp do pracy jak uchodźcom.

3. Czy mogę pracować, jeśli mam ochronę tymczasową?

Tak. Dokumenty dotyczące ochrony tymczasowej automatycznie obejmują zezwolenie na pracę.

4. Kiedy osoby ubiegające się o azyl mogą pracować?

Osoby ubiegające się o azyl mogą podjąć pracę po upływie sześciu miesięcy, ale tylko pod warunkiem uzyskania ważnego zezwolenia na pracę (autorisation de travail).

5. Czy mogę pracować, mając jedynie zaświadczenie o złożeniu wniosku o azyl (attestation)?

Nie. Samo zaświadczenie nie uprawnia do podjęcia pracy.

6. Czy jako osoba ubiegająca się o azyl muszę odnawiać zezwolenie na pracę?

Tak. Twoje zezwolenie musi pozostać ważne i jest powiązane z ważnością twoich dokumentów azylowych.

7. Czy mogę swobodnie zmieniać pracodawców?

Tak. Każda osoba posiadająca ważne uprawnienia do pracy – uchodźcy, osoby objęte ochroną uzupełniającą, osoby objęte ochroną tymczasową oraz osoby ubiegające się o azyl, którym przyznano zezwolenie – może zmienić pracę bez konieczności uzyskania nowego zezwolenia.

8. Czy stracę prawo do pracy, jeśli wygasną moje dokumenty?

Twoje uprawnienia do pracy mogą zostać zawieszone do czasu odnowienia pozwolenia na pobyt, dokumentu o ochronie tymczasowej lub zezwolenia na pracę.

9. Co mam zrobić, jeśli zgubiłem lub skradziono mi zezwolenie na pobyt?

Zgłoś to na policji i poproś o wydanie duplikatu w urzędzie prefektury.

10. Czy potrzebuję numeru ubezpieczenia społecznego, aby podjąć pracę?

Tak. Wszyscy pracownicy we Francji muszą posiadać numer ubezpieczenia społecznego.

11. Gdzie mogę znaleźć oficjalne informacje na temat moich praw pracowniczych?

Tutaj można zapoznać się z wytycznymi rządu francuskiego dotyczącymi pracowników zagranicznych: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2721>

| Praktyczna lista kontrolna dla uchodźców przygotowujących się do podjęcia pracy

Ta lista kontrolna pomoże Ci przygotować się do legalnego podjęcia pracy we Francji. Możesz z niej skorzystać przed złożeniem podania o pracę lub rozpoczęciem nowej pracy.

- Sprawdź swój status prawny i upewnij się, czy obejmuje on prawo do pracy.
- Sprawdź, czy Twoje zezwolenie na pobyt, dokument o ochronie tymczasowej lub zezwolenie na pracę są ważne.
- Przygotuj dokumenty tożsamości, takie jak paszport lub dokument podróży.
- Zbierz dokumenty potwierdzające Twoje uprawnienia do pracy (Titre de Séjour, zaświadczenie o ochronie tymczasowej lub autorisation de travail).
- Złóż wniosek o nadanie numeru ubezpieczenia społecznego, jeśli jeszcze go nie posiadasz. Informacje: <https://www.ameli.fr/>
- Zrób cyfrowe i papierowe kopie wszystkich ważnych dokumentów.
- Aktualizuj swój adres w urzędzie prefektury, aby mieć pewność, że otrzymasz pisma dotyczące przedłużenia.
- Ubiegając się o pracę, bądź gotowy do okazania pracodawcy dokumentów tożsamości oraz dowodu zezwolenia na pracę.
- Skontaktuj się z urzędami lub zaufanymi organizacjami, jeśli potrzebujesz pomocy w sprawie dokumentów lub przedłużenia ważności.